

Универзитет уметности у Београду

НАСТАВНО-УМЕТНИЧКОМ-НАУЧНОМ ВЕЋУ

ФАКУЛТЕТА ЛИКОВНИХ УМЕТНОСТИ У БЕОГРАДУ

Париска 16

11000 Београд

ИЗВЕШТАЈ КОМИСИЈЕ ЗА ОЦЕНУ И ОДБРАНУ ДОКТОРСКОГ
УМЕТНИЧКОГ ПРОЈЕКТА И ПИСАНОГ РАДА

**„Срећни људи – слике утопије у масовним медијима (слике, објекти и
цртежи)”**

Кандидата Александра Ракезића

Београд, јун 2025.

Комисија за оцену и одбрану докторског уметничког пројекта „Срећни људи – слике утопије у масовним медијима (слике, објекти и цртежи)” кандидата Александра Ракезића, именована на 515. седници Наставно-уметничко-научног већа ФЛУ у Београду, 5. марта 2025. године, радила је у саставу:

1. др ум. **Радош Антонијевић**, редовни професор, Факултет ликовних уметности, Универзитет уметности у Београду (коментор)
2. др ум. **Љиљана Шуњеварић**, доцент, Факултет ликовних уметности, Универзитет уметности у Београду
3. др ум. **Никола Велицки**, доцент, Факултет ликовних уметности, Универзитет уметности у Београду
4. др **Нина Михаљинац**, ванредни професор, Факултет драмских уметности, Универзитет уметности у Београду
5. др ум. **Светлана Волиц**, ванредни професор Факултета ликовних уметности, у Београду (ментор)

и донела је следећи закључак:

Биографија кандидата

Александар Ракезић је рођен 1995. године у Краљеву. Основне (2018) и мастер (2020) студије завршио је на сликарском одсеку Факултета ликовних уметности у Београду, у класи професора Милете Продановића. Докторске студије на истом факултету уписује 2020. године. Као стипендиста француске Владе, зимски семестар 2019/2020. године проводи на Високој школи лепих уметности у Паризу, студио Гијом Парис. Био је стипендиста Министарства науке, технолошког развоја и иновација Републике Србије и Фонда за младе таленте. Његова дела се налазе у приватним уметничким колекцијама у Србији, Немачкој, Шведској и Француској. Поред активног деловања на уметничкој сцени, Александар ради на пројектима у култури који афирмишу младе. Живи и ради у Београду.

САМОСТАЛНЕ ИЗЛОЖБЕ

- 09 - 10. 2024. „Second Chance”, Галерија Дома културе „Студентски град”, кустоскиња Бојана Јовановић, Београд;
06. 2024. „The real hearts”, Галерија СУЛУЈ-а, кураторка Наталија Паунић, Београд;
04. 2024. „Слон у соби”, Културни Де – центар „Рефлектор”, Горјани (Ужице);
02. 2024. „Флека на зиду”, Галерија Коларчеве задужбине, Београд;
- 11 - 12. 2023. „House in the House in the House...” са гошћом уметницом Љиљаном Шуњеварић, Градска галерија, Културни центар „Град”, Београд;
- 10 - 11. 2023. „Second Chance или Жена косе боје мока кафе”, Галерија Вагон, Бања Лука, Босна и Херцеговина;
11. 2022. „Кад ће Давид да се врати?”, Галерија Квака 22, Београд;
05. 2021. „Voyage, voyage”, Галерија Шири, Загреб, Хрватска;
02. 2021. „ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ”, Центар за графику и за визуелна истраживања ФЛУ, Београд;
- 02 - 03. 2020. „Ја знам за једну тугу са мирисом ананаса”, Уметнички простор У10, Београд; 07. 2018. „Транс Форм”, Ликовни салон у Трстенику, Трстеник;
06. 2017. „РОД”, Културни Центар Рибница, Краљево;

АУТОРСКИ ПРОЈЕКТИ

09. 2024. „Сунцокрети”, пројекат афирмисања студената уметности и децентрализације излагачких пракси, Галерија Градац, Рашка;
02. 2023. „Roll the Dice”, пројекат афирмисања студената уметности и децентрализације излагачких пракси у виду прве студентске изложбе у Замку културе, Културни центар Врњачка Бања;
05. 2021. „Voyage, voyage”, пројекат сарадње са регионалним Академијама уметности, Галерија Шира, Загреб;
05. 2021. „Бам!Бам!Врло добро!” – уметност у Војсци, пројекат сарадње са Војном Академијом, галерија „Рефлектор”, Ужице;
02. 2021. „ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ”, мултимедијална изложба, Центар за графику и за визуелна истраживања ФЛУ, Београд;
04. 2019. „Ходање по месечини / Walking Under The Moonlight”, интерактивна изложба, Скандинавски павиљон, Топчидер, Београд;
02. 2019. „5 из 6”, прва самоиницијативна студентска изложба у Галерији Факултета ликовних уметности, Београд;

ГРУПНЕ ИЗЛОЖБЕ (избор)

05. 2024. „Апертура 2024”, Галерија Факултета ликовних уметности, Београд, селектор: Немања Николић;
06. 2023. Pop Up Shop In The Apartment, Дворана културног стана, Београд;
04. 2023. Art House Buка, Пунат, Крк, Хрватска;
12. 2022. „02. Децембарски ликовни салон”, Ликовни салон, Трстеник;
09. 2022. „Young Voices of University of Arts from Belgrade”, Академија уметности, Будимпешта, Мађарска;
07. 2022. „Out of Box”, Клуб Солитаер, Шемниц, Немачка;
12. 2021. „Децембарски ликовни салон”, Ликовни салон, Трстеник;
11. 2021. „42. Сусрет акварелиста”, Савремена галерија Зрењанин, по позиву Славице Попов;
10. 2021. „Art Weekend Belgrade 2021” : Изложба „Хотел Београд”, Београд;
07. 2021. „Бијенале младих – Заједнички језик”, Phootnote Center, Београд; 07. 2021. „Тријенале цртежа и мале пластике – Ход по линији” - на позив кустоскиње Кристине Седларевић, Кућа Легата, Београд;
06. 2021. 58. Октобарски салон, „Сањарење/Rêveire”, Француски институт у Србији, Београд;
01. 2021. „Нови чланови УЛУС-а 2020”, Павиљон Цвијете Зузорић, Београд;
01. 2020. „Îles Flottantes”, Висока школа лепих уметности у Паризу, Париз;
01. 2020. „QUI A LE CLÉ?”, Висока школа лепих уметности у Паризу, Париз;
12. 2019. „Владимир Величковић” - изложба награђених цртежа, Галерија Хаос, Београд;
12. 2019. „У РЕДУ ЈЕ”, ауторска изложба Кристине Армуш, Квака 22, Београд;
12. 2019. „Трилогија епизода 3: ИДЕНТИТЕТ”, Магацин Краљевића Марка, Београд;
11. 2019. „Трилогија епизода 2: ПРОСТОР”, Магацин Краљевића Марка, Београд;
10. 2019. „Трилогија епизода 1: ВРЕМЕ”, Магацин Краљевића Марка, Београд;
09. 2019. Сомборска ликовна јесен, на позив кустоса Душана Савића, Галерија Дома Војске Србије, Београд;

07. 2019. „ArtQuake – International Summer Art School”, 19. Летња уметничка школа Универзитета уметности, Културни центар, Котор, Црна Гора;
07. 2019. „Обећавам да нећу одустати од бављења уметношћу”, Галерија Мењачница / Goethe - Institut Belgrad, Београд;
06. 2019. „Приватна вредност 2”, Швајцарска резиденција, Београд;
05. 2019. 48. Изложба цртежа и скулптура малог формата студената Факултета ликовних уметности у Београду, Дом Омладине, Београд;
05. 2019. „МЛАДИ 2019”, Уметничка галерија „Надежда Петровић”, Чачак;
04. 2019. „Ходање по месечини / WALKING UNDER THE MOONLIGHT”, интерактивна изложба, Скандинавски павиљон, Београд;
02. 2019. MASTERPICES - групна изложба, У10-Уметнички простор, Београд;
02. 2019. „5 из 6”, прва самоиницијативна студентска изложба у Галерији Факултета ликовних уметности, Београд;
02. 2019. „Летња уметничка школа Универзитета Уметности у Београду“, Град: Будућност традиције/ традиција будућности, Галерија Факултета Ликовних уметности, Београд;
10. 2018. „ИНТЕР/АКЦИЈА 2018“, Дом Омладине, Београд;
06. 2018. „Изложба 18. летње уметничке школе Универзитета уметности“, „Гениус Лоци-Вучје“, Лесковачки Културни Центар, Лесковац;
06. 2018. „Дванаеста изложба Ниш Арт Фондације“ „Младост 2018”, Кућа Легата, Београд; уметности у Београду, Дом Омладине, Београд;
05. 2017. „ФЕСТУМ“, Галерија СКЦ, Београд;
06. 2016. „Ђура Јакшић Инспирација студентима уметности“, Музеј Ђуре Јакшића, Српска Црња;
05. 2016. 45. „Изложба цртежа и скулптура малог формата студената Факултета ликовних уметности у Београду“, Дом Омладине, Београд;
10. 2015. „1st international forum of Printmaking Art school Deans Central Academy of Fine Arts“, SAFA, Peking 01. 2014. „Иницијатива“, Културни Центар Рибница, Краљево
01. 2013. Перформанс у Дому ученика средњих школа у Краљеву, Краљево.

РЕЗИДЕНЦИЈЕ И ЛИКОВНЕ КОЛОНИЈЕ

07. 2023. 50. Ликовна колонија Власина, Културни центар Лесковац, Србија (на позив селекторке Нине Тодоровић);
07. 2023. Сопотанска виђења, Културни центар Нови Пазар, Србија (на позив кустоскиње и селекторке Сузане Новчић);
04. 2023. Art House Бука, Пунат, острво Крк, Хрватска;
09. 2021. 6. Привредникова ликовна колонија, Зрмања – Далмација, Хрватска;
08. 2021. Уметничка колонија Ечка / 42. сусрет акварелиста, Савремена галерија Зрењанин, Србија (на позив селекторке Славице Попов);

РАДИОНИЦЕ

07. 2021. „IG.ZLOZBA” – Инстаграм радионица у оквиру 58. Октобарског салона, ауторка и координаторка Тијана Саватић, Музеј града Београда, Београд;
07. 2019. „ArtQuake – International Summer Art School”, 19. Летња уметничка школа Универзитета уметности, Котор, Црна Гора;

10. 2018. „ИНТЕРАКЦИЈА 2018”, пројекат сарадање студената Факултета ликовних уметности у Београду и студената са катедре за Историју уметности, подржан од стране Министарства Културе и информисања Републике Србије;

06. 2018. „18. летња уметничка школа Универзитета уметности - Гениус Лоци-Вучје”, Лесковац, Србија.

ПОХВАЛЕ

12. 2018. Похвала за цртеж Фондације „Владимир Величковић”;

06. 2015. Похвала за најбољу студију акта Факултета ликовних уметности.

Опис и детаљна анализа докторског уметничког пројекта

Докторски уметнички пројекат „Срећни људи – слике утопије у масовним медијима (слике, објекти и цртежи)” састоји се од практичног уметничког рада и текста писаног рада. Практични део докторског уметничког пројекта преиспитивао је феномене слике и класичног сликарског медија у контексту модерничког и академског поимања сликарства, коришћењем референци из популарне културе и масовних медија, односно њиховим транспонованјем у традиционални сликарски медиј.

Практични део пројекта јавности је презентован на самосталним изложбама, реализованим у временском размаку од 2022. до 2024. године, на којима су биле приказане слике, објекти, цртежи, зидне слике и инсталације:

- „Second Chance”, Галерија Дома културе „Студентски град”, кустоскиња Бојана Јовановић, Београд; 2024.
- „The real hearts”, Галерија СУЛУЈ-а, кураторка Наталија Паунић, Београд; 2024.
- „Слон у соби”, Културни Де – центар „Рефлектор”, Горјани (Ужице); 2024.
- „Флека на зиду”, Галерија Коларчеве задужбине, Београд; 2024.
- „House in the House in the House...” са гошћом уметницом Љиљаном Шуњеварић, Градска галерија, Културни центар „Град”, Београд; 2023.
- „Second Chance или Жена косе боје мока кафе”, Галерија Вагон, Бања Лука, Босна и Херцеговина; 2023.
- „Кад ће Давид да се врати?”, Галерија Квака 22, Београд; 2022.

Писани рад је теоријско и наративно дефинисао полазишта, процес рада и резултате докторског уметничког истраживања, уз осврте на лична искуства и мотиве, савремене уметничке тенденције и адекватна теоријска и уметничка дела, у односу на садржаје пројекта. Текст је подељен је у две целине које се међусобно прожимају: „Културно – историјски феномени” и „Уметнички пројекат”. Прва целина објединила је десет феномена из историје уметности, филозофије и популарне културе који су дали референтни и теоријски оквир за исчитавање контекста и уметничког приступа у практичном делу пројекта. У другом делу текста аналитички су презентовани концепти и резултати самосталних изложби.

Значај и допринос докторског уметничког пројекта у одређеном пољу уметности

Идеја за овај докторски уметнички пројекат је своје назнаке показала још за време завршних година студија сликарства на Факултету ликовних уметности у Београду.

Тадашње интересовање за миметичко и илузионистичко сликарство послужили су као база за даље уметничко истраживање. Инспирисан кућним амбијентом, менталитетом укућана и њиховом естетиком, Александар је сликарским поступком почео да копира слике и објекте везане за њих. Кроз тај процес отворила су се питања везана за реално и симулирано, која су се развила у преиспитивање перцепције свакодневице од стране појединца. Посебан фокус је стављен на феномен слике и њене растуће масовне употребе у савременом свету, кроз рекламе, огласе, садржаје друштвених мрежа, итд, - задовољењу потреба и жеља, како ствараоца, тако и корисника тих визуелних представа.

Уводни део уметничког истраживања чини серија акварел цртежа започета 2018. године, на којима су копиране странице огласа из немачких модних новина „Бурда” из осамдесетих година прошлог века. Цртежи по огласима из „Бурде” илустровали су пројекцију бољег живота припадника руралне заједнице из које кандидат потиче. Једна од две основне хипотезе пројекта била је да нижа радничка класа и поред великих егзистенцијалних проблема проналази времена или допушта себи пројекцију „утопије” у виду слика лагоднијих и гламурознијих услова живота. Отуда потиче и назив докторског уметничког пројекта „Срећни људи”. На примеру изложби „House in the House in the House...” (Градска галерија, Културни центар „Град”, Београд, 2023) и „Слон у соби” (Културни де – центар „Рефлектор”, село Горјани, Ужице, 2024) године приказан је однос појединца из радничке класе и криза кроз које он пролази.

Разматрајући способност да се доживи угођај на основу симулираног искуства, односно преко слике, настаје серија осликаних објеката који представљају реплике кућних предмета. Иако је неминовно споменути конзумеризам, јер су одабрани модели индустријски производи, попут отрова за мишеве, чаја од жалфије или фарбе за косу, суштина серије није садржај или утилитарност предмета већ амбалажа тј. спољно паковање свих тих производа. Пажљиво и вешто осликани објекти, публици су дозвољавали да ужива и конзумира дело као слику предмета жеље, као симулацију, а не прави предмет. Изложбе „Second Chance или Жена косе боје мока кафе” (Галерија „Вагон”, Бања Лука, 2023. године) и „Second Chance” (Галерија ДКСГ, 2024. године) представили су два различита амбијента унутар којих су постављени осликани објекти.

Серија слика под називом „Имаго” истраживала је моћ одбачених, кич слика са друштвених мрежа, фокусирајући се на мотив срца у контексту штафелајног сликарства и на упоређивање естетских преференци унутар различитих класних система. Идеја за настанак серије јавила се приликом размене сликовних порука кандидата са члановима породице, које носе универзалну симболичку вредност. Кандидат је ове слике видео као сублимате најпозитивнијих и најнежнијих осећања, које се помоћу помоћу дигиталних уређаја и платформи могу проследити жељеном кругу људи. Слике срца су стога за њега својеврсни прикази утопије, али и симболи алијенације и депривације човека садашњице. Слике срца, за разлику од свих претходно набројених форми изражавања, кандидату су биле највећи изазов, због вишка негативних вредности које су носиле, а који им је приписан од стране културне елите. Одлука да се дословно копирају дигиталне слике транспоновањем у штафелајну слику носио је са собом низ питања и контраверзи. Кандидат је бранио свој субверзивни приступ да се слике и естетика ниже класе, коју је културна елита одбацила, могу након сликарског чина уврстити у регистар уметности. Стога је друга основна хипотеза пројекта била: „Може ли слика, преузета из масовних медија која је одбачена од стране културне јавности традиционалним сликарским

поступком, превазићи статус реплике и постати суверено уметничко дело?” Контекст у оквиру ког се јављају слике срца приказан на изложбама „Кад ће Давид да се врати?” (Галерија Квака 22, Београд, 2022. године) „Флека на зиду” (Галерија Коларчеве задужбине, фебруар 2024) и „The Real Hearts” (Галерија СУЛУЈ, јун 2024. године).

Оцена да је докторски уметнички пројекат резултат оригиналног уметничког рада докторанда у одговарајућем пољу уметности, оцена остварених уметничких резултата и Оцена о испуњености обима и квалитета докторског уметничког пројекта у односу на пријављену тему;

Практични део базиран је на истраживању у ком контексту и у којим излагачким оквирима мотиви преузети из популарне културе и масовних медија могу ући у регистар уметности. Основно питање пројекта било је „може ли слика преузета из масовних медија традиционалним сликарским поступком превазићи статус реплике и постати суверено уметничко дело.“ Кандидат је, кроз посвећен сликарски приступ сваком од предложака који је препознао као слику уклопије у масовним медијима, желео да покаже како његов однос према таквој естетици није критички, већ афирмативан. Уметнички допринос докторског уметничког пројекта „Срећни људи – слике утопије у масовним медијима (слике, објекти и цртежи)” пре свега се огледа се у савременом приступу сликарском медију и ликовним експериментима у ком се слика перципира као објекат, а објекат као слика. Методолошки оквири који су постављени у овом раду су оригиналан и базирани на укрштању теоријских сазнања и практичних резултата, који су укључивали разноврсне концептуалне и сликарске ситуације. Они могу послужити кандидату и као полазне тачке за даља истраживања у вези са сликама утопије у масовним медијима и могућностима њиховог транспоновања у уметничко дело.

Критички осврт

Докторско уметничко истраживање кандидата Александра Ракезића реализовано је са циљем да прошири могућности савременог сликарског израза, користећи се традиционалним техникама, али уз одабир специфичних мотива из популарне културе и масовних медија, који су због масовне употребе (или злоупотребе) изгубили свој квалитет, или задобили негативни вишак вредности. Кандидат је кроз своје теоријско истраживање и сликарски чин бранио тезу да ове слике преузете из масовних медија, посвећеним сликарским поступком могу превазићи статус реплике и постати суверено уметничко дело. Резултати докторског уметничког пројекта представили су нове могућности и визиуре у области савременог сликарског израза, негујући и представљајући завидну сликарску вештину. Пројекат је покушао да поред стручне јавности, културних институција и радника у култури, окупи и ширу нестручну јавност у циљу укидања елитистичког перципирања уметности.

Закључак комисије

Докторски уметнички пројекат „Срећни људи – слике утопије у масовним медијима (слике, објекти и цртежи)”, кандидата Александра Ракезића, успешно је представљен јавности низом самосталних изложби у референтним излагачким просторима. Његово

комплексно уметничко истраживање даје значајан допринос области сликарства, а уметнички резултати и образложење теме и теоријских поставки у писаном раду завређује пажњу стручне и шире јавности. Имајући у виду квалитет остварених резултата комисија сматра да је кандидат Александар Ракезић успешно реализовао свој докторски уметнички пројекат „Срећни људи – слике утопије у масовним медијима (слике, објекти и цртежи)” и предлаже Наставно-уметничко-научном већу Факултета ликовних уметности да усвоји овај извештај и достави га Сенату Универзитета уметности како би се одредио датум одбране.

Комисија:

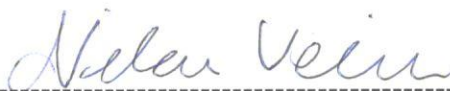
др ум. **Радош Антонијевић**, редовни професор
Факултет ликовних уметности, Универзитет уметности у Београду, (коментор)

др ум. **Љиљана Шуњеварић**, доцент,
Факултет ликовних уметности, Универзитет уметности у Београду

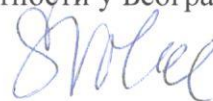
др ум. **Никола Велицки**, доцент,
Факултет ликовних уметности, Универзитет уметности у Београду

др **Нина Михаљинац**, ванредни професор,
Факултет драмских уметности, Универзитет уметности у Београду

др ум. **Светлана Волиц**, ванредни професор,
Факултет ликовних уметности, Универзитет уметности у Београду, (ментор)

**ОЦЕНА ИЗВЕШТАЈА
О ПРОВЕРИ ОРИГИНАЛНОСТИ
ДОКТОРСКОГ УМЕТНИЧКОГ ПРОЈЕКТА / ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ**

На основу Правилника о поступку провере оригиналности докторских уметничких пројеката и докторских дисертација које се бране на Универзитету уметности у Београду и налаза у извештају из програма iThenticate којим је извршена провера оригиналности докторске дисертације „Срећни људи – слике утопије у масовним медијима (слике, објекти и цртежи)”, аутора Александра Ракезића, констатујем да утврђено подударање текста износи 7 %. Овај степен подударности последица је цитата, личних имена, библиографских података о коришћеној литератури, тзв. општих места и података, што је у складу са чланом 9. Правилника.

На основу свега изнетог, а у складу са чланом 8. став 2. Правилника о поступку провере оригиналности докторских уметничких пројеката и докторских дисертација које се бране на Универзитету уметности у Београду, изјављујем да извештај указује на оригиналност докторске дисертације, те се прописани поступак припреме за њену одбрану може наставити.

30.04.2025. године

Ментор
Светлана Волиц